

Jarosław Uglis, Adam Roszak

Aktywność turystyczna mieszkańców wsi : studium przypadku

Ekonomiczne Problemy Turystyki nr 2 (34), 95-105

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

AKTYWNOŚĆ TURYSTYCZNA MIESZKAŃCÓW WSI – STUDIUM PRZYPADKU

JAROSŁAW UGLIS¹, ADAM ROSZAK²

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

¹ e-mail: uglis@up.poznan.pl

² e-mail: roszak.adam02@gmail.pl

SŁOWA KLUCZOWE

aktywność turystyczna, mieszkańcy wsi, gmina Komorniki

STRESZCZENIE

Obecnie turystyka jest ważną sferą życia współczesnego człowieka. Aktywność turystyczna stała się jednym z podstawowych mierników jakości życia mieszkańców i wskaźnikiem rozwoju cywilizacyjnego. Czynnikiem ją determinujących jest wiele, a jednym z nich jest miejsce zamieszkania.

Celem opracowania jest ukazanie poziomu aktywności turystycznej mieszkańców wsi. Materiał źródłowy stanowiły wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Komorniki. Dobór respondentów do badań miał charakter kwotowy.

Wyniki badań wskazują na istotne zróżnicowanie poziomu aktywności turystycznej badanych mieszkańców wsi. Wiodącym motywem ich peregrynacji turystycznych był wypoczynkowo-rekreacyjny cel oraz chęć poznania nowych miejsc, ludzi czy kultur. Z kolei za główne czynniki utrudniające podejmowanie podróży turystycznych respondenci uznali brak środków finansowych oraz brak wolnego czasu.

Wprowadzenie

Wieś i obszary wiejskie zwykle kojarzą się z wykorzystaniem ich jako destynacji turystycznej. Niewątpliwie są to doskonałe tereny do rozwoju i uprawiania wielorakich form turystyki oraz coraz częściej stają się atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla ludności pracującej w dużych miastach. Należy pamiętać, że wiejskie obszary w Polsce, a nawet szerzej – w Unii Europejskiej – są

bardzo zróżnicowane regionalnie, inna jest wieś wielkopolska, zachodniopomorska, małopolska czy podlaska, dlatego ich znaczenie jest ogromne z punktu widzenia ekonomicznego, społecznego, środowiskowego i turystycznego.

Z danych GUS wynika, że obszary wiejskie stanowią 93,1% powierzchni kraju i zamieszkuje je 39,8% ludności Polski, czyli 15,3 mln osób, a średnia gęstość zaludnienia wynosi 52 osoby/km² (*Stan i struktura...*, 2015). Analizując dane statystyczne na temat liczby mieszkańców obszarów wiejskich należy stwierdzić, że od 2002 roku systematycznie wzrasta ich liczba; łącznie w latach 2002–2014 liczba mieszkańców wsi wzrosła o ponad 615 tys. osób. Zauważalna jest również zmiana w strukturze ludności, wieś staje się mniej rolnicza, gdyż około 60% ludności wiejskiej nie ma żadnego związku z produkcją rolniczą i użytkowaniem ziemi rolniczej, natomiast pod względem przemian demograficznych upodabnia się do miast (Wilkin 2012).

Ważnym elementem życia współczesnego człowieka jest aktywność turystyczna, która stanowi przejaw stylu życia oraz jednocześnie ukazuje i warunkuje poziom życia (Alejziak, 2011). Trzeba pamiętać, że potrzeby i motywy wyjazdów turystycznych są wielorakie (Awedyk, 2004; Koziół, 2012, Anszperger, 2012). Według danych GUS czynnikami istotnie różnicującymi aktywność turystyczną netto są: poziom wykształcenia, wysokość dochodu na członka gospodarstwa domowego oraz klasa miejscowości zamieszkania (*Turystyka i wypoczynek...*, 2014). Z danych tych jednoznacznie wynika, że uczestnictwo w wyjazdach turystycznych mieszkańców wsi jest zdecydowanie mniejsze niż miast.

Celem artykułu jest ukazanie skali aktywności turystycznej mieszkańców wsi oraz jej barier i determinant. Analiza literatury przedmiotu wykazała, że problematyka aktywności turystycznej mieszkańców wsi bardzo rzadko jest przedmiotem szczegółowych badań. Ewidentne jest, że mieszkańcy miast i miasteczek chętniej wyjeżdżają w celach turystycznych, np. na tereny wiejskie, co jest dość dobrze opisane w literaturze naukowej.

Jak zauważa A. Balińska (2014), w ciągu ostatnich 15 lat problematyka ta również nie była poruszana w żadnym z czasopism wydawanych przez Elsevier. W ostatnim czasie zagadnieniem tym zajmowali się: J. Górka (2010), A. Balińska (2014), E. Sieńko-Awierianów i J. Eider (2014) oraz J. Uglis i P. Guth (2015).

Dla zrealizowania postawionego celu dokonano analizy literatury przedmiotu i danych wtórnych, w tym Banku Danych Lokalnych (BDL) GUS. Materiał fakualny do napisania niniejszego opracowania stanowiły wyniki badań ankietowych przeprowadzonych techniką pen & paper w okresie od października do grudnia 2013 roku wśród mieszkańców 11 wsi gminy Komorniki (studium przypadku) w województwie wielkopolskim. Dobór respondentów do badań w ujęciu przestrzennym miał charakter kwotowy. Łącznie zgromadzono 265 kwestionariuszy, które poddano analizie statystycznej przy użyciu programu STATISTICA 12. W badaniu istotności wpływu czynników warunkujących aktywność turystyczną wykorzystano test niezależności chi-kwadrat (χ^2) dla przyjętego poziomu istotności $\alpha = 0,05$.

Charakterystyka obszaru badań

Gmina Komorniki jest gminą wiejską położoną w centralnej części województwa wielkopolskiego, wchodzi w skład powiatu poznańskiego. Obszar gminy wynosi 66 km² i zamieszkuje go 24 433 (stan w 2014 r. według BDL GUS) mieszkańców, co daje gęstość zaludnienia 370,2 osoby/km². Warto podkreślić, że jest to najdynamiczniej rozwijająca się demograficznie gmina w Polsce, o średniorocznym tempie przyrostu liczby mieszkańców na poziomie 5,5%, co oznacza, że od 2002 roku liczba ludności się podwoiła. Najwyższy przyrost odnotowano w roku 2010 – o 1512 osób. Niewątpliwie jest to spowodowane dogodną lokalizacją: bliskość Poznania i dobrze rozwiniętą infrastrukturą drogową wraz z lokalizacją zjazdu z autostrady A2 w Komornikach. Sieć osadniczą badanej gminy tworzy jedenaście wsi, które wchodzi w skład ośmiu sołectw.

Przeprowadzona kwerenda wykazała, że komornickie wsie są bardzo zróżnicowane pod względem liczebności mieszkańców. Informacje te posłużyły do ustalenia struktury próby badawczej (dobór kwotowy), aby była ona reprezentatywna.

Biorąc pod uwagę uzyskane dane, należy stwierdzić, że ponad połowa mieszkańców gminy zamieszkuje w dwóch wsiach, tj. Komorniki i Plewiska. Oczywiście jest, że pełnią one rolę wsi „spialni” dla osób pracujących w stolicy wielkopolski. W pozostałych miejscowościach realizowana jest funkcja rolnicza i wypoczynkowo-rekreacyjna.

Omówienie wyników badań ankietowych

Profil badanych respondentów

W badaniu udział wzięło 265 mieszkańców gminy Komorniki, z czego 57,4% stanowiły kobiety. Udział kobiet w badaniu był nieznacznie wyższy od udziału ich populacji generalnej (51,4%). Średnia wieku respondentów wyniosła 45 lat (ME = 42). Przedział wiekowy badanych był zróżnicowany. Największy udział miały osoby młode w wieku do 30 lat (28,3%) oraz w wieku powyżej 60 lat (23,0%). W dalszej kolejności pod względem liczebności uplasowały się osoby w wieku 31–40 lat – 18,9%, 41–50 lat – 16,6% oraz 51–60 lat – 13,2%. Warto podkreślić, że 3/4 ankietowanych nie ukończyło 60 lat, co oznacza, że były to osoby o ustabilizowanym życiu społecznym i zawodowym. Zróżnicowany był również poziom wykształcenia respondentów. W badanej próbie najwięcej osób (48,7%) legitymowało się wykształceniem średnim. W dalszej kolejności uplasowały się osoby z wykształceniem wyższym (35,8%), zasadniczym zawodowym (11,7%) i podstawowym (3,8%).

Czynnikiem warunkującym aktywność turystyczną jest poziom dochodów przypadających na jednego członka gospodarstwa domowego. Na pytanie o wysokość dochodów nie udzieliło odpowiedzi 43 ankietowanych. Analiza odpowiedzi wykazała, że respondenci wskazywali na stosunkowo wysoki poziom dochodów, dla 45,9% respondentów ich dochód był wyższy niż 1700 zł na jedną osobę. Z kolei dla prawie 1/4 badanych nie przekroczył 1000 zł. Pozostali deklarowali dochody na poziomie 1000–1299 zł (13,6%) oraz 1300–1699 zł (15,7%). Biorąc pod uwagę status zawodowy stwierdzono, że respondenci to w głównej mierze osoby pracujące (61,5%), w tym

ponad połowa to osoby pracujące umysłowo. W badanej grupie udział rolników wyniósł 6,4%, a co siódmy z badanych był emerytem/rencistą.

Aktywność turystyczna respondentów

Przedmiotem zainteresowań badawczych była aktywność turystyczna mieszkańców wsi. Zdecydowana większość respondentów (83,8%) określiła się jako osoby aktywne turystycznie. Równie wysoki udział czynnych turystycznie mieszkańców terenów wiejskich wykazali A. Balińska (2014) oraz J. Uglis i P. Guth (2015). Tak wysoki odsetek osób aktywnych turystycznie na wsi wynika głównie z tego, że były to osoby pracujące poza rolnictwem.

Biorąc pod uwagę status zawodowy, należy podkreślić, że w grupie rolników odsetek osób aktywnych turystycznie wyniósł 58,8%.

Tabela 1. Charakterystyka respondentów biorących udział w badaniu (w %)

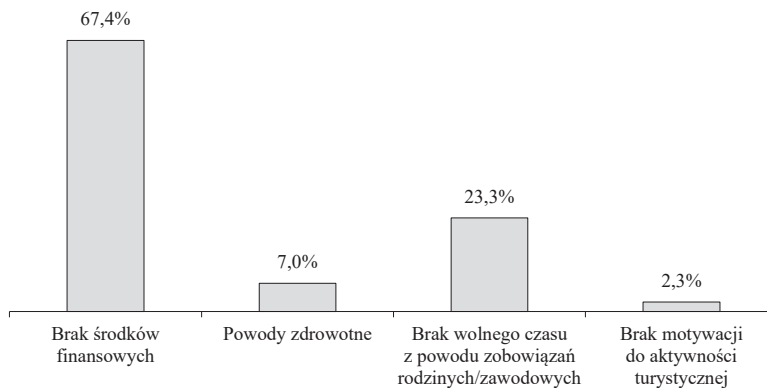
Wyszczególnienie	Aktywni (n = 222)	Nieaktywni (n = 43)
Płeć		
– kobiety	52,3	83,7
– mężczyźni	47,7	16,3
	$\chi^2 = 14,58$ df = 1 p = 0,000	
Wiek		
– do 30 lat	32,4	7,0
– 31–40	18,9	18,6
– 41–50	16,2	18,6
– 51–60	12,2	18,6
– 61 i więcej	20,3	37,2
	$\chi^2 = 14,00$ df = 4 p = 0,007	
Poziom wykształcenia		
– podstawowe i gimnazjalne	2,7	9,3
– zawodowe	8,6	27,9
– średnie	53,2	25,6
– wyższe	35,6	37,2
	$\chi^2 = 21,34$ df = 3 p = 0,000	
Dochód na 1 członka gospodarstwa domowego w złotych		
– do 399 zł	6,5	2,4
– 400–699	6,5	14,6
– 700–999	9,0	22,0
– 1000–1299	12,4	19,5
– 1300–1699	12,4	31,7
– 1700 i powyżej	53,2	9,8
	$\chi^2 = 32,34$ df = 5 p = 0,000	
Status zawodowy:		
– pracownik fizyczny	13,1	16,3
– pracownik umysłowy	36,0	13,8
– bezrobotny	0,9	4,6
– student/uczeń	11,3	-
– emeryt/rencista	14,9	30,2
– rolnik	4,5	16,3
– przedsiębiorca	7,7	7,0
– wolny zawód	8,6	4,6
– osoba nie pracująca z wyboru	0,9	7,0
– inny	2,1	-
	$\chi^2 = 17,82$ df = 5 p = 0,001	

Źródło: badania własne.

W tabeli 1 przedstawiono charakterystykę badanych respondentów z uwzględnieniem formy aktywności turystycznej.

Z punktu widzenia analizy rynku turystycznego istotne jest określenie wpływu cech demograficzno-społecznych na poziom uczestnictwa w ruchu turystycznym oraz jakie są wzorce konsumpcji turystycznej. W tym celu wykorzystano test niezależności chi-kwadrat. Przeprowadzona analiza statystyczna wykazała istotny ($p < 0,01$) wpływ takich czynników, jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, wielkość dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego i status zawodowy.

Poznanie przyczyn braku uczestnictwa ankietowanych w wyjazdach turystycznych pozwala na ustalenie barier ograniczających im uprawianie turystyki oraz podjęcie działań je niwelujących. Z analizy uzyskanych odpowiedzi wynika, że respondenci za główną barierę uczestnictwa w podróżach turystycznych wskazali brak środków finansowych (67,4%) oraz brak wolnego czasu (23,3%). Istotny wpływ miały również problemy zdrowotne (rys. 1). Warto zwrócić uwagę na barierę, jaką jest brak motywacji do wyjazdu turystycznego, którą można zinterpretować jako poważną barierę mentalną. Z badań GUS wynika, że w skali kraju ponad 13% osób nieuczestniczących w wyjazdach turystycznych wskazało właśnie na brak motywacji (*Turystyka i wypoczynek...*, 2014).

Rysunek 1. Bariery utrudniające podejmowanie aktywności turystycznej przez respondentów

Źródło: badania własne.

W dalszej części niniejszego opracowania wyniki badań własnych dotyczą wyłącznie osób aktywnych turystycznie. Przedmiotem zainteresowań badawczych były również motywy podróży turystycznych. Wiodącym motywem uprawiania turystyki przez respondentów był wypoczynkowo-rekreacyjny cel oraz potrzeby poznawcze (tab. 2). Stosunkowo rzadko jako motyw wyjazdu turystycznego podawano odwiedzin rodziny lub znajomych. Wybierając miejsce wypoczynku, respondenci kierowali się najczęściej rekomendacją rodziny/znajomych oraz atrakcyjnością oferty biura podróży. Z kolei wybierając obiekt noclegowy podczas wojaży turystycznych, istotne

znaczenie miała cena, komfort oraz lokalizacja. W tym wypadku rekomendacja rodziny/znajomych nie odgrywała tak dużego znaczenia jak w przypadku wyboru destynacji. Z marketingowego punktu widzenia, interesujące jest prześledzenie źródeł informacji o docelowym miejscu wyjazdu. Informacja na ten temat wskazuje, gdzie potencjalni turyści szukają wiedzy przed podjęciem ostatecznej decyzji o skorzystaniu z danej oferty. Dla większości respondentów internet (41,4%) był głównym źródłem informacji. Cennym źródłem wiedzy o wybranej destynacji była również rodzina lub pracownicy odwiedzanych biur podróży.

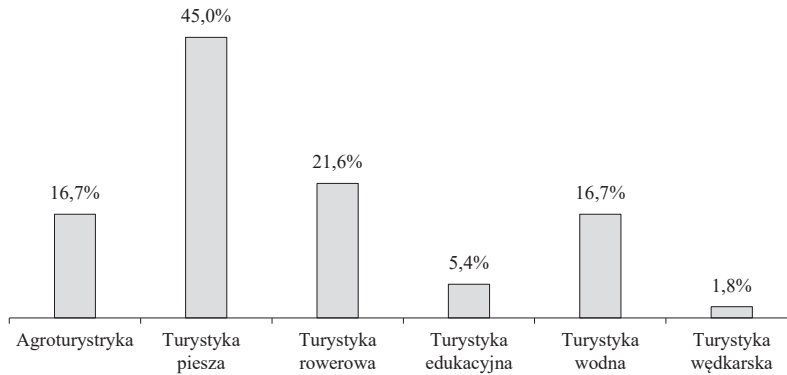
Tabela 2. Determinanty wyjazdów turystycznych (w %)

Wyszczególnienie	%
Główny motyw wyjazdów turystycznych*	
– chęć poznania nowych miejsc/ludzi/kultur	66,7
– wypoczynek	85,6
– rekreacja	53,2
– zwiedzanie	29,7
– odwiedzić rodziny/znajomych	22,1
– inny	1,4
Determinanty wyboru miejsca wypoczynku	
– rekomendacja rodziny/znajomych	32,9
– atrakcyjna oferta biura podróży	29,3
– popularność wśród innych turystów	9,0
– zawsze wyjeżdżam w nowe miejsce	20,6
– zawsze wyjeżdżam w to same miejsce	4,1
– inny	4,1
Determinanty wyboru obiektu noclegowego w miejscu wypoczynku	
– cena	69,8
– komfort	68,4
– wyposażenie	31,5
– lokalizacja	64,0
– rekomendacja znajomych	12,6
Główne źródło informacji o miejscu wypoczynku*	
– rekomendacja rodziny/znajomych	36,5
– internet	41,4
– przewodniki	8,1
– informacja turystyczna	4,1
– biuro podróży	19,4

* Respondenci mogli wskazać maksymalnie do 3 odpowiedzi.

Źródło: badania własne.

Analizując preferencje respondentów pod względem okresu wyjazdu turystycznego stwierdzono, że najchętniej wybieranymi miesiącami były miesiące wakacyjne (lipiec, sierpień i wrzesień). Jednakże niemal co piąty respondent preferował wyjazdy przed sezonem wakacyjnym, w czerwcu. Respondentów zapytano również, jakie rodzaje turystyki uprawiają najczęściej podczas swoich wyjazdów (rys. 2). Wyniki badań wykazały, że respondenci najchętniej uprawiają turystykę pieszą i rowerową. Niewątpliwie te dwie formy umożliwiają regenerację sił fizycznych i psychicznych, zwłaszcza dla osób na co dzień pracujących umysłowo. Mniejszą popularnością cieszyła się agroturystyka i turystyka wodna, co wynika z faktu, że badani zamieszkują tereny wiejskie.

Ankietowani mogli wskazać maksymalnie trzy rodzaje.

Rysunek 2. Rodzaje turystyki najczęściej uprawiane przez respondentów

Źródło: badania własne.

Z ekonomicznego punktu widzenia istotne jest poznanie preferowanej przez respondentów długości wyjazdu oraz akceptowanej wysokości wydatku turystycznego (tab. 3). Respondenci najchętniej korzystali z kilkudniowych wakacji. Połowa badanych wskazała, że najchętniej wybiera wyjazdy krótkoterminowe od 4 do 7 dni, zaś wyjazd na 7–14 dni wskazało 38,7%. Najmniej popularne były podróże powyżej 14 dni i wyjazdy najkrótsze, do 3 dni (w tym weekendowe), które preferowali studenci, osoby wykonujące wolny zawód oraz rolnicy.

Tabela 3. Ekonomiczne aspekty aktywności turystycznej (w %)

Wyszczególnienie	%
Preferowana długość wyjazdu turystycznego	
– do 3 dni	7,7
– 4–7 dni	50,0
– 7–14 dni	38,7
– powyżej 14 dni	3,6
Deklarowana wysokość wydatku podczas wyjazdu turystycznego na 1 osobę	
– do 500 zł	15,3
– do 1000 zł	17,6
– do 2000 zł	33,3
– powyżej 2000 zł	33,8

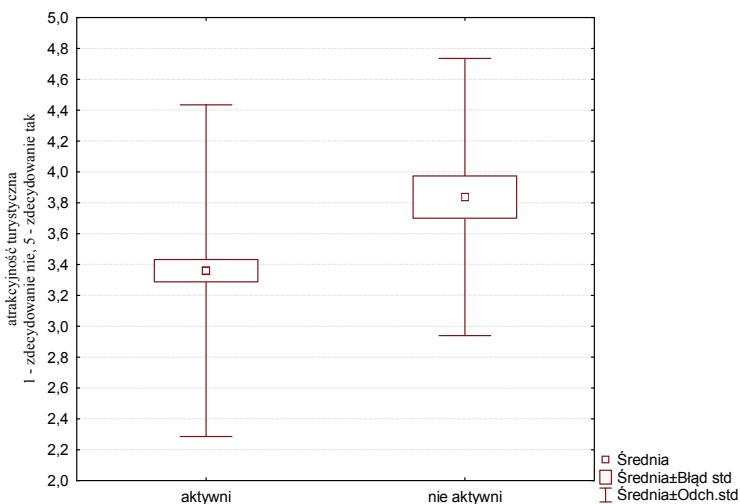
Źródło: badania własne.

Analizując wyniki dotyczące deklarowanej kwoty wydatku w czasie podróży turystycznej stwierdzono, że były one zróżnicowane. W grupie badanych, którzy preferowali wyjazdy do siedmiu dni, ponad połowa z nich byłaby skłonna wydać kwotę do 2000 i więcej na jedną osobę, natomiast pozostali deklarowali gotowość przeznaczenia najczęściej do 500 zł (23,4%) lub do 1000 zł (21,6%). W celu określenia, czy istnieje istotna korelacja między preferowaną długością wyjazdu a deklarowaną kwotą wydatku oraz wysokością dochodu, zastosowano współczynnik

korelacji rang Spearmana. Analiza statystyczna wykazała między preferowaną długością wyjazdu a kwotą wydatku podczas wyjazdu dodatnią istotną zależność korelacyjną o wysokiej sile związku ($r_s = 0,588$, $p = 0,000$), natomiast w przypadku analizy pomiędzy długością podróży a poziomem dochodu zależność okazała się istotna, lecz o małej sile związku ($r_s = 0,189$, $p = 0,007$). Dodatkowo obliczono wartości współczynnika korelacji pomiędzy badanymi zmiennymi a cechami demograficznymi (wiek, wykształcenie) respondentów. Wyliczenia wykazały, że istnieje istotna statystycznie słaba zależność między cechami demograficznymi a preferowaną długością wyjazdu turystycznego. Z kolei badania nie wykazały istotnego liniowego związku pomiędzy deklarowaną kwotą wydatku turystycznego a poziomem dochodu oraz cechami demograficznymi ankietowanych. Natomiast w celu określenia wpływu płci analiza statystyczna testem chi-kwadrat w obu przypadkach wykazała istotną statystycznie zależność ($p < 0,01$).

Aktywność turystyczna wiąże się z wyjazdem poza miejsce zamieszkania w celach turystycznych. Wybór środka transportu jest determinowany odległością od miejsca zamieszkania a docelową destynacją. Analiza wyników w tym zakresie wykazała, że podstawowym środkiem transportu był samochód (72,5%) oraz samolot, w przypadku podróży zagranicznych.

Ostatnią kwestią zainteresowań badawczych była opinia wszystkich respondentów na temat atrakcyjności gminy Komorniki jako destynacji turystycznej. Niewątpliwie atrakcją turystyczną badanej gminy jest lokalizacja na jej części terenu Wielkopolskiego Parku Narodowego, czterech jezior oraz Muzeum Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie. Zdecydowana większość odpowiedziała „raczej tak” (47,5%) lub „zdecydowanie tak” (12,8%). Z kolei co czwarty ankietowany wskazał, że gmina Komorniki raczej nie jest atrakcyjna turystycznie, a co dziesiąty nie miał zdania w tej kwestii. Na rysunku 3 zaprezentowano wyniki opinii respondentów na temat atrakcyjności turystycznej gminy Komorniki w badanej próbie.

Rysunek 3. Opinia respondentów na temat atrakcyjności turystycznej gminy Komorniki

Źródło: badania własne.

Niewątpliwie opinia na temat atrakcyjności wśród badanych była zróżnicowana w zależności od poziomu aktywności turystycznej. Średnia ocena wśród osób nieaktywnych turystycznie wyniosła 3,8, natomiast 3,4 w grupie aktywnych. Trzeba podkreślić, że widoczna na rysunku 3 różnica między wartościami średnimi była istotna statystycznie, co potwierdził test serii Walda-Wolfowitza. Niższe oceny wśród osób aktywnych turystycznie wynikają z ich bagażu doświadczeń zdobytego podczas realizowanych peregrynacji turystycznych. Z kolei respondenci nieaktywni z racji braku porównania badanej gminy z innymi destynacjami ocenili wyżej poziom jej atrakcyjności.

Podsumowanie i wnioski

Polska wieś zmienia się, widać to w różnych wymiarach jej życia, a w szczególności w strukturze ludności na niej mieszkającej. Postępujący proces dezagrarnizacji przyczynia się do zmiany postrzegania obszarów wiejskich z monofuncyjnych, gdzie dominowała produkcja rolnicza, na wielofunkcyjne, poprzez umiejętne wkomponowanie w wiejską przestrzeń coraz więcej nowych, pozarolniczych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i mieszkalnictwa. Obecnie staje się ona atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla coraz większej liczby Polaków. Ewidentnie zmiany te wpływają na zmiany w strukturze konsumpcji mieszkańców wsi, w szczególności w zakresie turystyki. Należy zatem postrzegać wieś nie tylko jako obszar recepcji turystycznej (agroturystyka, turystyka wiejska), ale również jako obszar emisji popytu turystycznego. Poznanie determinant i barier aktywności turystycznej mieszkańców terenów wiejskich ma istotne znaczenie i duży wpływ na przygotowanie odpowiedniej oferty turystycznej przez podmioty funkcjonujące na rynku.

Analiza wyników przeprowadzonych badań pozwoliła na wyciągnięcie kilku istotnych wniosków. Wyniki badań wskazują, że zdecydowaną większość (83,8%) respondentów można określić jako osoby aktywne turystycznie. Są to w większości młode osoby, w wieku do 30 lat – podobne wyniki uzyskała również J. Górka (2010) – aktywni zawodowo (głównie pracownicy umysłowi), ze średnim wykształceniem. Charakteryzują się one również wyższymi dochodami na jednego członka gospodarstwa domowego. Potwierdza to tezę, że aktywność turystyczna jest miernikiem poziomu i jakości życia.

Z badań wynika jednoznacznie, że determinantą aktywności turystycznej mieszkańców wsi jest płeć – ponad 83% osób nieaktywnych turystycznie to kobiety.

Podjmując decyzję o wyborze destynacji na wyjazd, badani kierują się rekomendacją rodziny bądź znajomych oraz dostępnością atrakcyjnych ofert biur podróży. Głównym źródłem informacji o miejscu wypoczynku jest internet oraz rodzina lub znajomi. Respondenci najczęściej udają się na wyjazd turystyczny w miesiącach wakacyjnych i preferują wyjazdy od 4 do 7 dni. Dla większości badanych mieszkańców wsi główny cel wyjazdu turystycznego ma charakter wypoczynkowo-poznawczo-rekreacyjny.

Biorąc pod uwagę czynniki utrudniające aktywność turystyczną stwierdzono, że główną barierą jest brak środków finansowych oraz brak wolnego czasu z powodu zobowiązań rodzinnych

lub zawodowych. Co ciekawe, tylko 7% osób nieaktywnych turystycznie uznało problemy zdrowotne za barierę utrudniającą im uprawianie turystyki.

Konkludując należy podkreślić, że przedstawione wyniki badań wypełniają lukę w literaturze naukowej z zakresu aktywności turystycznej mieszkańców wsi. Jednocześnie stanowią przyczynek do dalszych pogłębionych badań terenowych i analiz.

Literatura

- Alejski, W. (2011). Aktywność turystyczna: międzynarodowe i krajowe zróżnicowanie oraz kwestia wykluczenia społecznego. *Turyzm*, 21 (1–2), 7–16.
- Anszperger, A. (2012). Turystyka i dobrobyt. W: U. Zagórska-Jonszta, R. Pęciak (red.), *Dokowania współczesnej myśli ekonomicznej. Egzemplifikacja pojęcia dobrobytu*. Zeszyty Naukowe Wydziałowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 102, 11–21.
- Awedyk, M. (2004). Społeczne, demograficzne i ekonomiczne uwarunkowania aktywności turystycznej mieszkańców Polski. W: J.J. Parysek (red.), *Rozwój regionalny i lokalny w Polsce w latach 1989–2002*, s. 165–174. Poznań: Bogucki Wydawnictwo Naukowe.
- Balińska, A. (2014). Aktywność turystyczna mieszkańców wsi w kontekście przemian społeczno-gospodarczych – rzeczywisty i potencjalny popyt turystyczny mieszkańców wsi. *Roczniki Naukowe Ekonomii Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich*, 101 (2), 112–122.
- Górka, J. (2010). *Uwarunkowania aktywności rekreacyjnej i turystycznej mieszkańców wsi Wielkopolski*. Konin: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie.
- Kozioł, L. (2012). Typologia czynników motywujących do podróżowania. *Zeszyty Naukowe Małopolskiej Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Tarnowie*, 20 (1), 87–98.
- Sieńko-Awierianów, E., Eider, J. (2014). Tourist activity of women living in Polish rural areas. *Centr Eur J Sport Sci Med.*, 8 (4), 107–114.
- Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2014 r. Stan w dniu 31 XII* (2015). Warszawa: GUS.
- Turystyka i wypoczynek w gospodarstwach domowych w 2013 roku* (2014). Warszawa: GUS, Departament Badań Społecznych i Warunków Życia. Materiały na konferencję prasową z dn. 30 maja 2014 r.
- Uglis, J., Guth, P. (2015). Determinanty aktywności turystycznej mieszkańców małych miast i wsi – studium przypadku. *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 847. Ekonomiczne Problemy Turystyki*, 1 (29), 303–314.
- Wilkin, J. (2012). Polska wieś 2012 – główne tendencje, zjawiska i problemy. Synteza raportu. W: J. Wilkin, I. Nurzyńska (red.), *Polska wieś 2012. Raport o stanie wsi*, s. 9–13. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

TOURISM ACTIVITY OF RURAL RESIDENTS – CASE STUDY

KEYWORDS | tourism activity, rural resident, Komorniki community

ABSTRACT | Nowadays tourism is an important sphere of modern man's life. Tourism activity has become one of the key measures of inhabitants life quality and an indicator of civilization development. There are many factors which determine it, undoubtedly one of them is the place of living. The aim of this study is to show the level of the rural residents tourism activity. The source material were the results of the survey conducted among residents of Komorniki community. The choice of respondents to this survey was of a quote character. The results showed significant differences in the level of tourism activity surveyed villagers. The main motive for their tourist travel and journey was holiday and recreation purpose and desire to explore new places, people and cultures. On the other hand, the leading factors that hinder undertaking tourist destination by the respondents are: lack of money and lack of free time.

Translated by Jaroslaw Uglis